

MINISTERUL
EDUCAȚIEI, CULTURII
ȘI CERCETĂRII

Consiliul Național
al Tineretului din Moldova

EVALUAREA CHELTUIELILOR DESTINATE SECTORULUI DE TINERET A APL-URILOR DE NIVELUL II

Anul bugetar 2019

Chișinău, 2020

Autori:
Igor Ciurea | Simona Patricia Podoleanu

Consiliul Național al Tineretului din Moldova

Adresa: Chișinău, str. Petru Rareș, 18, MD-2005, Republica Moldova

Date de contact:

Telefon: (+373 22) 23 51 5, 23 30 88

email: cntm.corespondenta@gmail.com

web: www.cntm.md

Raportul este realizat cu suportul Fondului Comun pentru dezvoltarea Centrelor de tineret și consolidarea participării și implicării civice a tinerilor din Republica Moldova al Ministerului Educației Culturii și Cercetării (MECC), Agenției Elvețiene pentru Dezvoltare și Cooperare (SDC) și Fondului Națiunilor Unite pentru Populație (UNFPA)

Consiliul Național al Tineretului din Moldova și partenerii acestuia nu poartă răspundere pentru estimările și opiniile prezentate de către autori în cadrul acestei publicații. Orice utilizare a unor extrase și opinii din conținutul Raportului dat urmează să facă referință la raportul CNTM vizat, care este titularul dreptului de autor

LISTA ABREVIERILOR

AO	Asociație Obștească
APL	Autoritatea Administrației Publice Locale
BL	Buget Local
BPN	Bugetul Public Național
BS	Bugetul de Stat
CLT	Consiliul Local al Tinerilor
CNTM	Consiliul Național al Tineretului din Moldova
IPC	Indicele prețurilor de consum
MECC	Ministerul Educației, Culturii și Cercetării
MEI	Ministerul Economiei și Infrastructurii
MF	Ministerul Finanțelor
MJ	Ministerul Justiției
ODIMM	Organizația pentru Dezvoltarea Sectorului Întreprinderilor Mici și Mijlocii
PG	Program de Granturi
RM	Republica Moldova
SNDST	Strategia Națională de Dezvoltare a Sectorului de Tineret 2020

CUPRINS

LISTA ABREVIERILOR	3
TERMENI ȘI NOȚIUNI	4
CUVÂNT ÎNAINTE	5
INTRODUCERE	6
ASPECTE METODOLOGICE.	
LIMITĂRI ȘI DELIMITĂRI METODOLOGICE.	7
1. Finanțarea sectorului de tineret la nivel național în anul 2019.	8
2. Cheltuielile pe domeniul de tineret la nivel de APL II în anul 2019.	10
3. Impactul activităților de advocacy a organizațiilor de tineret asupra bugetului destinat tinerilor	16
CONCLUZII ȘI RECOMANDĂRI	17

TERMENI ȘI NOȚIUNI

activitate de tineret (lucrul de tineret) – orice acțiune cu și pentru tineri, de natură socială, culturală, educațională sau civică, ce are la bază procesele de învățare nonformală și de participare voluntară a tinerilor, coordonată de către un lucrător de tineret sau de un specialist în lucrul de tineret;

buget – totalitate a veniturilor, a cheltuielilor și a surselor de finanțare destinate pentru realizarea funcțiilor autorităților publice centrale și locale;

bugete locale – totalitate a veniturilor, a cheltuielilor și a surselor de finanțare destinate pentru realizarea funcțiilor autorităților administrației publice locale de toate nivelurile;

centru de tineret – organizație necomercială ce reprezintă un serviciu sau un complex de servicii comunitare adresate tuturor categoriilor de tineri, având misiunea de a le asigura informarea, orientarea, consilierea, educarea și petrecerea timpului liber, contribuind la pregătirea integrării lor sociale și profesionale;

consiliu local al tinerilor – structură de reprezentare și de împuternicire a tinerilor căreia i se poate atribui statutul de organizație necomercială și a cărei misiune este asigurarea participării tinerilor la dezvoltarea comunitară, în special în procesul decizional;

lucrător de tineret – persoană care, prin intermediul activității de tineret, oferă suport tinerilor în dezvoltarea personală, socială și educațională pentru a le asigura o mai bună integrare în societate;

politici de tineret – ansamblu de principii, metode și măsuri menite să asigure tinerilor oportunități de participare, de bunăstare, dezvoltare personală și profesională;

servicii pentru tineri – ansamblu de măsuri și de activități instituționalizate, realizate pentru a răspunde necesităților tinerilor sau ale familiilor tinere;

specialist în lucrul de tineret – persoană care a beneficiat de o instruire specială în domeniul lucrului de tineret și care oferă servicii profesioniste tinerilor;

tânăr/ă – persoană cu vârstă cuprinsă între 14 și 35 de ani;

CUVÂNT ÎNAINTE

Tinerii și sectorul de tineret din Republica Moldova reprezintă un pilon dar și un instrument viabil pentru democratizare țării. Fiind prezentul, și nu doar viitorul acestei țări, așa cum e retorica multor politicieni, tinerii de azi au un potențial considerabil pentru dezvoltarea comunității, potențial care nu este pe deplin valorizat la moment din insuficiența sau chiar lipsa la nivel local a unor programe și activități care să susțină și să încurajeze inițiativele tinerilor.

Întru a activa tinerilor și a structurile de tineret imperios este necesar dezvoltarea de către autoritățile publice centrale și locale a premiselor care să consolideze eforturile tinerilor în promovarea statului de drept, democrației, spiritul civic, ș.a.

În același timp dezvoltarea durabilă a sectorului asociativ de tineret este condiționată și de existența pe sectorul de tineret a actorilor care să militeze și să promoveze interesele tinerilor prin activități locale focusate pe necesitățile acestora. Dezvoltarea durabilă a sectorului asociativ de tineret ar constitui și un deziderat, care necesită a fi privit prin inclusiv prin prisma prevederilor ODD nr. 17 Parteneriate pentru Obiective Durabile, unde autoritățile guvernamentale și sectorul asociativ de tineret ar trebui să seteze obiective comune, astfel încât să asigure implementarea Agendei 2030 prin prisma necesităților tinerilor, astfel contribuind împreună la atingerea obiectivelor statului nostru față de comunitatea ONU, unde Moldova și-a asumat naționalizarea și implementarea ODD. Parteneriatele durabile urmează a fi construite inclusiv prin susținerea de către autoritățile publice a activităților dedicate tinerilor și alocarea resurselor financiare necesare pentru realizarea activităților de tineret.

Din cauza lipsei sau insuficienței resurselor financiare în cadrul bugetelor raionale și locale pentru componenta de tineret, tinerii sunt sortiți spre emigrare pe motiv că nu au suficiente oportunități de dezvoltare la ei acasă. Efectele negative ale emigrației deja se resimt în economia țării, sistemul de protecție socială și chiar educație. În consecință, efectele emigrației ne costă mult mai mult decât am investi în tineri prin intermediul bugetelor publice, creând astfel oportunități pentru tineri la ei acasă.

Așadar, investiția în tineri și în activitățile de tineret constituie o contribuție la dezvoltarea și prosperitatea țării, din acest motiv, noi la Consiliul Național al Tineretului din Moldova încercăm să atingem acest obiectiv și să susținem tinerii, inclusiv prin promovarea și monitorizarea bugetelor publice prin prisma necesităților tinerilor.

Pentru că #NoiTineriiContăm!

Cu drag,
Roman Banari,
Secretar General al Consiliului Național al Tineretului din Moldova

INTRODUCERE

Tinerii (conform Legii cu privire la tineret nr. 215 din 29.07.2016, persoanele cu vârsta cuprinsă între 14 și 35 de ani) reprezintă un potențial deosebit de important și agenți cheie ai modificărilor sociale, a creșterii economice și a inovațiilor tehnologice, care necesită o investiție, cu scopul îmbunătățirii generației de azi și celei de mâine. Începând cu anul 2000, în Republica Moldova, procentul populației în vârstă de muncă este în creștere în cadrul populației totale ceea ce creează condițiile dividendului demografic, care reprezintă un potențial important pentru creșterea economică națională. Valorificarea dividendului demografic este asigurată de promovarea politicilor active care vizează consolidarea capitalului uman și a dezvoltării pieței muncii, cu un accent sporit asupra tinerilor. De aceea, crearea unor politici, servicii orientate spre valorificarea tinerilor reprezintă o nevoie stringentă¹. Conform datelor BNS, în anul 2019 în Republica Moldova numărul tinerilor este de 1,185,862 sau 33,47%.

Raportul de evaluare a bugetelor publice locale studiază structura cheltuielilor pentru sectorul de tineret la nivelul administrației publice locale de nivelul II și se axează pe analiza finanțării cheltuielilor sectorului de tineret și modul de administrare a cheltuielilor publice locale în domeniul tineretului. Raportul analizează tendințele de alocare a resurselor bugetare pe domeniul de tineret și modul de valorificare a acestora.

Evaluarea cheltuielilor APL de nivelul II are drept obiectiv identificarea factorilor și acțiunilor care ar determina îmbunătățirea și eficientizarea utilizării mijloacelor financiare alocate implementării politicilor locale de tineret, precum și realizării lucrului de tineret la nivel local. Raportul nu urmărește să evalueze doar cantitativ bugetele locale, ci să stabilească gradul de implementare a priorităților de tineret, folosind bugetele raionale. De asemenea, raportul încearcă să vadă evoluția bugetelor locale în raioanele în care asociațiile obștești de tineret au desfășurat activități de advocacy, în special raioanele în care Consiliul Național al Tineretului din Moldova a realizat în parteneriat cu alte organizații de tineret activități de advocacy.

Raportul se bazează pe prevederile Legii cu privire la tineret și domeniile și prioritățile stabilite în Strategia Națională de Dezvoltare a Sectorului de Tineret 2020, a planului de acțiuni al strategiei, rapoartelor de implementare existente, a strategiilor locale de tineret și prioritățile strategice locale destinate sectorului de tineret.

CNTM urmărește evaluarea gradului de coeziune a intervențiilor locale la prioritățile naționale pe componenta de tineret, gradul de alocare a resurselor, modul de utilizare a acestora și stabilirea gradului de participare a tinerilor în procesul de bugetare și executare a bugetului.

Datele colectate, concluziile și recomandările formulate vor fi utilizate în scopul dezvoltării politicilor de tineret și lucrului de tineret la nivel local de către MECC și APL, de asemenea, evidențierea practicilor pozitive de utilizare a bugetului alocat tinerilor, participarea tinerilor în procesul de bugetare și a structurilor reprezentative a tinerilor în aceste procese.

Raportul va fi pus la dispoziția decidenților la nivel central și local.

ASPECTE METODOLOGICE. LIMITĂRI ȘI DELIMITĂRI METODOLOGICE.

Principalele surse de date în realizarea raportului au fost datele privind executarea bugetelor pe sectorul de tineret furnizate de către Ministerul Finanțelor și informațiile obținute de la APL de nivelul al doilea.

În privința necesităților tinerilor și în mod special identificarea problemelor actuale, în profil regional, am utilizat Indicele Compozit de Dezvoltare a Tinerilor (Youth Score Card), Indexul de Tineret 2020, Ghid privind integrarea priorităților tinerilor în politicile publice, Bariere în participarea tinerilor și copiilor - studiu UNICEF și alte surse.

Un rol important în realizarea raportului au avut informațiile oferite de către APL de nivelul II privind implicarea tinerilor în procesul de elaborare, executare și evaluare a bugetului public local. De asemenea, prin existența structurilor participative ale tinerilor (Consilii Locale ale Tinerilor, Centre locale de tineret, ONG-uri de tineret) s-a reușit evaluarea nivelului și modului de participare a tinerilor în procesul bugetar.

¹ <https://moldova.un.org/en/13331-demographic-dividend-how-do-we-correlate-economic-development-demographic-trends>

Raportul privind evaluarea bugetelor publice locale pe componenta de tineret are următoarele obiective majore:

- Analiza evoluției/ involuției bugetelor locale la nivel de APL II;
- Elaborarea raportului analitic privind bugetele publice locale pentru tineret;
- Stabilirea principalelor constatări ale raportului analitic, cu scopul abordării părților interesate și factorilor de decizie relevanți: ministere de resort, membri ai parlamentului, parteneri de dezvoltare, organizații neguvernamentale și autorități publice locale.

Atingerea celor 3 obiective principale a fost limitată în mod obiectiv de câțiva factori:

- Disponibilitatea datelor. În procesul de colectare a datelor direct de la APL de nivelul II au fost expediate scrisori de solicitare a datelor tuturor APL, însă au fost recepționate doar 14 răspunsuri. Cheltuielile de tineret au fost considerate cele înregistrate în subprogramul Tineret (cod 8603).
- Calitatea datelor furnizate de APL nivel II cu referire la activitățile de tineret. Acestea deseori sunt confundate cu sectoarele sport și cultură. Datele furnizate de APL nivel II sunt diferite față de datele raportate la Ministerul Finanțelor.
- Cercetarea și concluziile formulate au fost posibile în dependență de limitele datelor financiare privind executarea bugetelor și a datelor furnizate de APL de nivelul doi.

Pentru colectarea datelor primare a fost realizat un chestionar care a cuprins toate subiectele ce acoperă evaluarea, care a fost ulterior expediat către toate consiliile raionale spre completare. De asemenea, au fost utilizate statisticile furnizate de Ministerul Finanțelor privind bugetele locale. În baza rezultatelor evaluării au fost formulate concluzii, constatări și recomandări privind cadrul instituțional și de politici actual privind sectorul de tineret și nivelul de asigurare cu resurse bugetare.

Metodologia detaliată este prezentată în anexele prezentului raport.

1. Finanțarea sectorului de tineret la nivel național în anul 2019.

LEGISLAȚIE ȘI POLITICI PUBLICE NAȚIONALE RELEVANTE

Finanțarea sectorului de tineret se efectuează conform legislației relevante, în mod special, Legii cu privire la tineret nr. 215 din 29.07.2016, în care se prevede că „finanțarea acțiunilor prevăzute pentru sectorul de tineret în vederea participării active la toate aspectele vieții se vor efectua din contul și în limitele alocațiilor aprobate în aceste scopuri din bugetele autorităților conform legislației în vigoare”. De asemenea, sunt menționate structurile care susțin financiar sectorul de tineret: Ministerul Educației, Culturii și Cercetării; Agenția Națională pentru Dezvoltarea Programelor și Activității de Tineret; Autoritățile Publice Locale și alte instituții în limitele competențelor și resurselor disponibile în acest sens.

Ministerul Educației, Culturii și Cercetării reprezintă instituția publică centrală abilitată și responsabilă de dezvoltarea sectorului de tineret. Aceasta lansează și coordonează principalele programe de dezvoltare a sectorului de tineret, precum programul de dezvoltare a centrelor de tineret 2017-2022 sau programul de granturi pentru organizațiile de tineret.

Strategia Națională de Dezvoltare a Sectorului de tineret 2020, reprezintă este al treilea document strategic pe țară pe domeniul tineret aprobat în Republica Moldova. Strategia trasează direcțiile prioritare de dezvoltare ale sectorului de tineret și definește un plan specific de acțiuni. Scopul Strategiei este de a dezvolta și consolida sectorul de tineret pe parcursul următorilor șase ani, astfel contribuind la crearea unui mediu adecvat realizării vieții personale și profesionale a fiecărui tânăr, inclusiv a celor din grupurile cu posibilități reduse.

Printre alte acte importante care reglementează finanțarea sectorului de tineret la nivel local, pot fi menționate: Legea privind administrația publică locală nr. 436 din 28.12.2006², Legea cu privire la descentralizarea administrativă nr. 435 din 28.12.2006³, Legea privind finanțele publice locale nr. 397 din 16.10.2003⁴, precum și alte acte normative stabilesc în mod clar atribuțiile fiecărui dintre acești actori, în special la nivel local.

² https://www.legis.md/cautare/getResults?doc_id=17373&lang=ro

³ https://www.legis.md/cautare/getResults?doc_id=83730&lang=ro

⁴ https://www.legis.md/cautare/getResults?doc_id=114101&lang=ro

CIFRE ȘI TENDINȚE LA NIVEL NAȚIONAL ȘI LOCAL

Cadrul Bugetar pe Termen mediu, aprobat în anul 2020 reflectă într-o măsură mare, criza pandemică cu COVID19, care are un efect iminent asupra veniturilor la buget și respectiv a cheltuielilor planificate. Similar altor domenii este afectat de această criză pandemică și domeniul tineret și sport, pentru care anul 2021 prognozează o reducere a bugetului. Conform prognozelor, scăderea nu ar urma să fie recuperată nici până în 2023.

Cheltuielile și resursele estimate în CBTM 2021-2023 a grupeii tineret și sport se prezintă în tabelul care urmează:

Denumirea	Executat		Aprobat	Precizat	Estimat		
	2018	2019	2020	2020	2021	2022	2023
Tineret și sport, mil. lei	471,5	569,4	545,3	545,2	506,8	532,5	532,5
Cheltuieli recurente	407,2	466,7	520,2	502,8	486,7	509,4	509,4
Investiții capitale	64,3	102,7	25,1	42,4	20,1	23,1	23,1
Tineret și sport, ponderea în PIB, %	0,2	0,3	0,2	0,3	0,2	0,2	0,2
Cheltuieli recurente	0,2	0,2	0,2	0,2	0,2	0,2	0,2
Investiții capitale	0,03	0,05	0,01	0,02	0,01	0,01	0,01
Tineret și sport ponderea în buget, %	0,8	0,9	0,7	0,7	0,7	0,7	0,6
Cheltuieli recurente	0,7	0,7	0,7	0,7	0,6	0,6	0,6
Investiții capitale	0,1	0,2	0,03	0,05	0,03	0,03	0,03

*Cadrul bugetar pe termen mediu (2021-2023)⁵

Comparativ cu alocațiile precizate pentru anul 2020, pe domeniul tineret și sport, în anul 2021 se prevede o reducere de 38,4 mil. lei, iar față de executat în anul 2019 o scădere de 62,6 mil. lei sau circa 11%.

La nivelul bugetelor locale CBTM se prevede o altfel de situație fiind estimată o creștere de 9,7 mil. lei în anul 2021 față de suma precizată în 2020 și o creștere de 31,5 mil. lei față de suma executată în anul 2019, sau 9%.

Denumirea	Executat		Aprobat	Precizat	Estimat		
	2018	2019	2020	2020	2021	2022	2023
Tineret și sport	289,7	348,6	389,9	370,4	380,1	405,7	405,7
Cheltuieli recurente	287,7	343,6	377,9	361,0	373,1	395,7	395,7
dintre care: transferuri la bugetele locale	170,3	204,3	215,2	216,7	229,8	230,2	230,2
Investiții capitale	2,0	5,0	12,0	9,4	7,0	10,0	10,0

*Evoluția și estimările bugetelor locale, 2018-2023. Cadrul bugetar pe termen mediu (2021-2023)⁶

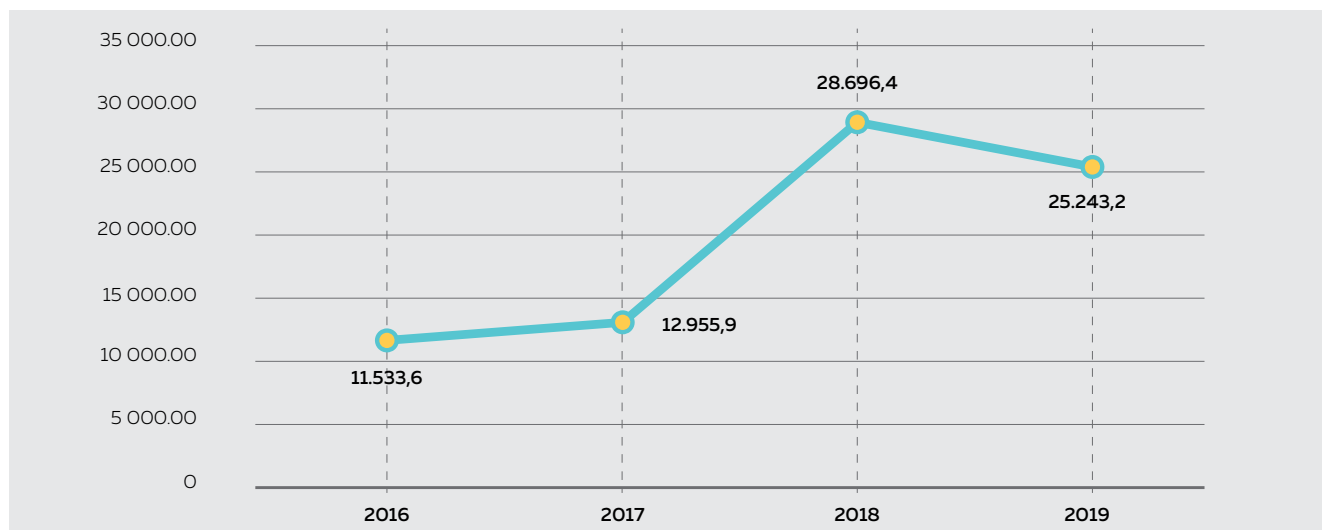
2.2. Cheltuielile pe domeniul de tineret la nivel de APL II în anul 2019.

EVOLUȚIA CHELTUIELILOR DE TINERET LA NIVEL LOCAL. TOTAL ȘI PE RAION.

După o creștere mare a bugetului la nivel de APL II în anul 2018, în special din contul creșterii cheltuielilor pentru crearea și întreținerea centrelor de tineret, în anul 2019 vedem o scădere a cheltuielilor în cadrul subprogramului tineret.

5 https://www.legis.md/cautare/getResults?doc_id=123891&lang=ro

6 https://www.legis.md/cautare/getResults?doc_id=123891&lang=ro

**Evoluția cheltuielilor APL de nivel II pe subprogramul tineret (2016-2019), mii lei.

Începând cu anul 2016, finanțarea sectorului de tineret la nivel de APL II a fost în continuă creștere. Acest fapt era determinat de mai mulți factori:

- Apariția structurilor de tineret, inclusiv structuri de participare și reprezentare a intereselor tinerilor în raport cu APL (organizații de tineret, consilii de tineret);
- Lansarea de către MECC a mai multor programe de suport pentru APL pe domeniul de tineret care determinau și necesitatea de cofinanțare din bugetul local (Programul de Dezvoltare a Centrelor de Tineret, program de co-finanțare a programelor locale de granturi ș.a.);
- Consolidarea identității sectorului de tineret la nivel național și local, respectiv necesitatea unor resurse de susținere și finanțare a domeniului.

Dacă în anul 2018 am avut o creștere de 15 740 500 lei, sau 121,5 % creștere față de anul 2017, în anul 2019 avem o scădere de 3 453 200 lei sau 12% în raport cu anul 2018.

	2016	2017	2018	2019
SERVICII PENTRU TINERET, mii lei	11,533.6	12,955.9	28,696.4	25,243.2
gradul de executare față de suma precizată, %	86.2	75.8	86.7	82.39

*Evoluția cheltuielilor APL nivel II pe subprogramul tineret și valoarea anuală a nivelului de executare .

Scăderea cheltuielilor este determinată atât de scăderea sumelor alocate pentru domeniul de tineret dar și scăderii gradului de executare a bugetelor APL de nivel II, astfel în anul 2019 am avut o rata de executare a bugetului cu 4,31% mai joasă față de anul 2018.

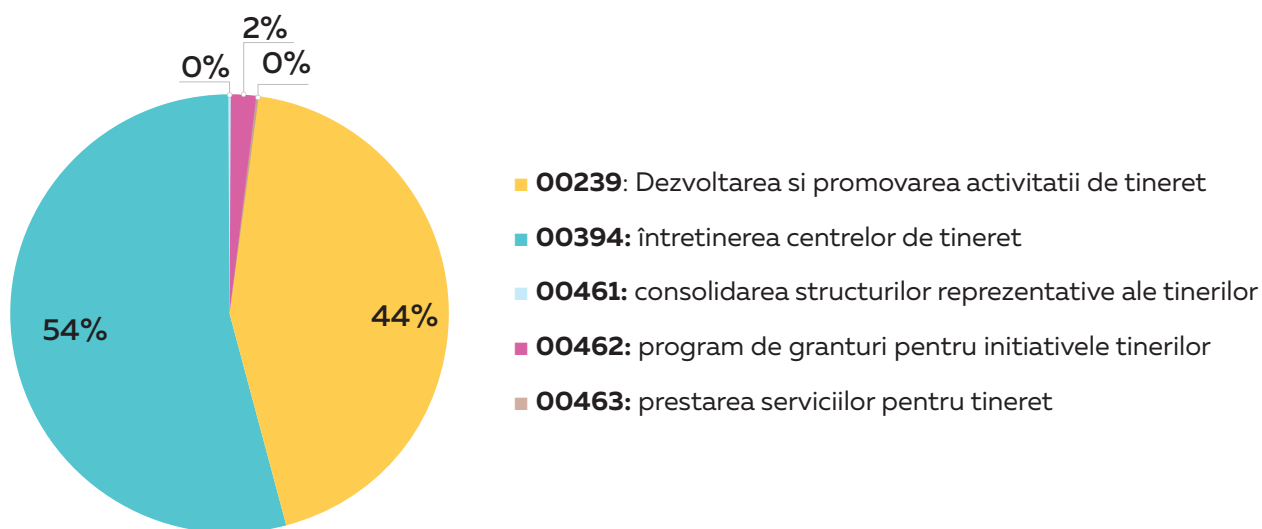
Scăderea cheltuielilor pentru activități de tineret în anul 2019 raportat la anul 2018 se datorează primordial reducerii cheltuielilor la ACTIVITATEA 00394: Întreținerea centrelor de tineret.

TINERET	2018		2019	
	Valoarea (mii lei)	%	Valoarea (mii lei)	%
00239: DEZVOLTAREA SI PROMOVAREA ACTIVITATII DE TINERET, mii lei	8,883.7	31.0%	10,993.3	44.0%
00394: ÎNTRETINEREA CENTRELOR DE TINERET, mii lei	19,612.3	68.3%	13,457.2	53.9%
00461: CONSOLIDAREA STRUCTURILOR REPREZENTATIVE ALE TINERILOR, mii lei	33.1	0.1%	39.7	0.2%
00462: PROGRAM DE GRANTURI PENTRU INITIATIVELE TINERILOR, mii lei	147.6	0.5%	360.3	1.4%
00463: PRESTAREA SERVICIILOR PENTRU TINERET, mii lei	19.7	0.1%	107.2	0.4%

*Evoluția cheltuielilor APL nivel II pe activități și structura cheltuielilor pe activități. (2018-2019).

Dacă în anul 2018 am asistat la o creștere majoră a cheltuielilor de tineret din contul activității 00394, în anul 2019 avem o reducere substanțială a bugetului din contul aceleiași categorii de cheltuieli. Scăderea înregistrată este de 6 155 100 lei sau 31,4%. Această reducere se datorează mai multor factori:

- Unele APL și-au îmbunătățit calitatea înregistrării cheltuielilor pe domeniul de tineret, respectiv au fost excluse cheltuieli care nu erau în mod necesar legate de domeniul de tineret din această categorie (exemplu reparații capitale a centrelor, întreținerea centrelor care au denumire de centru de tineret fiind însă cămine culturale, ș.a.). Cu toate acestea dacă analizăm liniile de cheltuieli mai identificăm astfel de erori. De exemplu Consiliul Raional Nisporeni raportează la subprogramul tineret activități cu codul 00319 Proiecte de Investiții Publice în sumă de 285 500 lei. De asemenea, aceeași APL raportează cheltuielile de întreținere a Centrului de cultură și tineret "Lucefărul" la activitatea 00394: Întreținerea centrelor de tineret, obiectul fiind unul cu destinație de cămin cultural.
- Unele APL și-au redus bugetele destinate întreținerii centrelor și pentru personalul acestuia justificând lipsa persoanelor cu pregătire care ar putea fi angajate.
- Semnarea acordurilor în cadrul Programului de Dezvoltare a Centrelor de Tineret a determinat necesitatea reflectării în buget a contribuției APL, odată cu primirea suportului tehnic unele APL au decis retragerea sau reducerea resurselor planificate pentru activitatea 00394: Întreținerea centrelor de tineret.

*Structura cheltuielilor pe tipuri de activități din cadrul subprogramului tineret pentru anul 2019.

Conform prognozelor, odată cu introducerea în anul 2017 a activităților 00461, 00462 și 00463, APL au început în anul 2018 și respectiv 2019 să înregistreze cheltuieli raportând u-le la aceste tipuri de activități. Observăm o creștere a acestor trei activități, totuși considerăm creșterea destul de mică. Acest lucru se datorează faptului că multe cheltuieli care ar trebui să se regăsească aici continuă să rămână înregistrate la activitatea 00239 dezvoltarea și promovarea activității de tineret.

Scăderea cheltuielilor de tineret la nivel de APL II este determinată de câteva cazuri izolate și nu reflectă situația generală la nivel local. Doar în 7 APL de nivel II a fost înregistrată o reducere a bugetului alocat pentru activități de tineret.

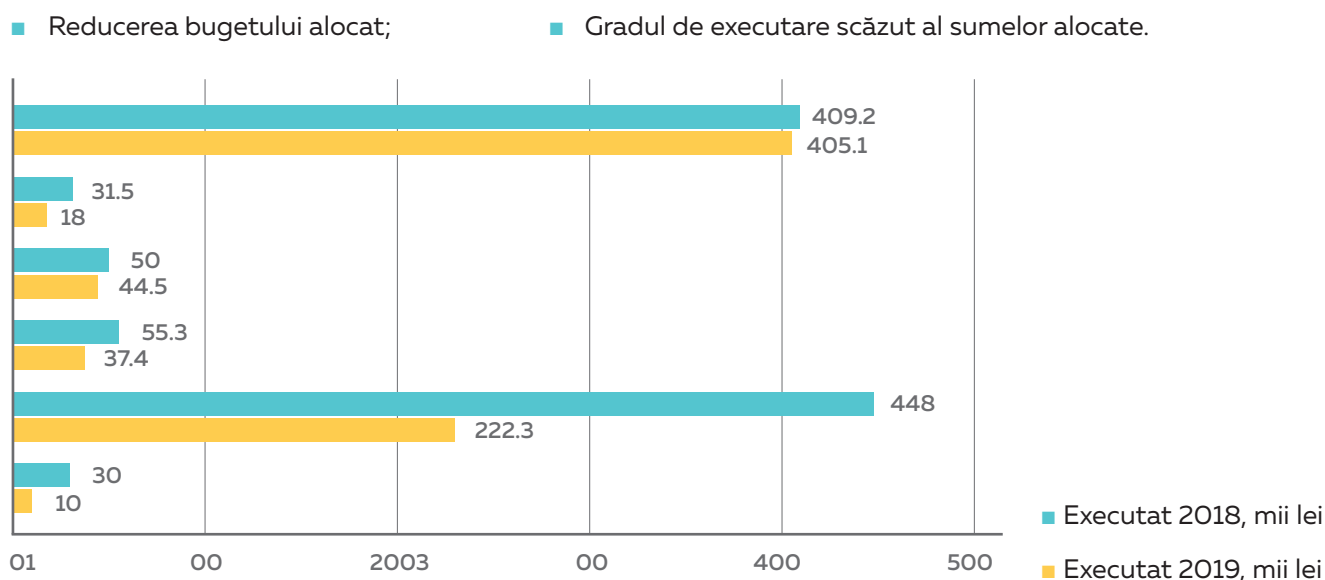
	Denumirea / APL de nivel II	Executat 2019, mii lei	Nr. tineri	Cheltuieli per tânăr 2019, lei	Cheltuieli per tânăr 2018, lei	Executat 2018, mii lei	Diferență cheltuieli 2018/2019, mii lei
	Total	25243.2	1211378	20.84	23.9	28893.7	-3650.5
1	Basarabasca	10.0	9697	1.03	3.0	30.0	-20
2	Briceni	222.3	21768	10.2	20.3	448.0	-225.7
3	Cantemir	37.4	22639	1.6	2.4	55.3	-17.9
4	Călărași	44.5	25954	1.7	1.9	50.0	-5.5

	Denumirea / APL de nivel II	Executat 2019, mii lei	Nr. tineri	Cheltuieli per tânăr 2019, lei	Cheltuieli per tânăr 2018, lei	Executat 2018, mii lei	Diferență cheltuieli 2018/2019, mii lei
	Total	25243.2	1211378	20.84	23.9	28893.7	-3650.5
5	Dondușeni	18.0	12076	1.4	2.6	31.5	-13.5
6	Nisporeni	5061.0	23410	216.1	628.4	14939.7	-9878.7
7	Telenești	405.1	25404	15.9	15.8	409.2	-4.1

*APL nivel II care au înregistrat o scădere a cheltuielilor de tineret în 2019 în raport cu 2018, mii lei

În anul 2019 a avut loc reducerea bugetului APL de nivel II cu o valoare totală de 3.650.500 lei. Această reducere însă nu reflectă cu adevărat tendințele pe acest sector, scăderea fiind pe seama a câteva raioane: Raionul Nisporeni – 9.878.700 lei, Raionul Briceni – 225.700 lei, Raionul Basarabeasca – 20.000 lei, Raionul Cantemir – 17.900 lei, Raionul Dondușeni – 13.500 lei, Raionul Călărași – 5.500 lei și Raionul Telenești – 4.100 lei.

În cazul Raionului Nisporeni reducerea majoră, care de fapt a determinat o alterare a tendinței generale se datorează faptului că în anul 2018 au fost raportate la această linie de cheltuieli mai multe lucrări de reparație a Centrului de Cultură și Tineret Luceafărul. Astfel dacă excludem acest raion o reducere semnificativă avem doar la Briceni unde bugetul a scăzut cu 225.700 lei. Restul scăderilor sunt ne semnificative fiind determinate de:

Executarea bugetului în anul 2019 comparativ cu anul 2018 este mai bună, constituind 82,39%. Disciplina bugetară la nivel de APL II este foarte diferită, unele autorități având abateri semnificative între sumele aprobate, precizate și executate.

	Denumirea/ APL de nivel II	2019			% executat
		Aprob. mii lei	Prec. mii lei	Exec. mii lei	
	Total	25920.1	30637.5	25243.2	82.39
1	Rezina	100.0	24.0	0.0	0
2	Hîncești	600.0	600.0	111.0	18,5
3	Drochia	140.0	140.0	43.0	30,71
4	Basarabeasca	0.0	30.0	10.0	33,33
5	Cantemir	80.8	80.8	37.4	46,29
...

	Denumirea/ APL de nivel II	2019			% executat
		Aprob. mii lei	Prec. mii lei	Exec. mii lei	
	Total	25920.1	30637.5	25243.2	82.39
30	Șoldănești	50.0	55.0	53.6	97.45
31	Glodeni	116.7	83.8	83.1	99.16
32	Mun. Bălți	1250.0	1888.8	1884.7	99.78
33	Căușeni	40.8	40.8	40.8	100
34	Dondușeni	25.0	18.0	18.0	100
35	Soroca	750.0	850.0	850.0	100

*APL nivel II care au înregistrat cel mai mic și cel mai mare nivel de executare a bugetului pentru anul 2019

Disciplina bugetară rămâne a fi o problemă în cadrul APL de nivel II. Cu toate că avem o creștere a gradului de executare a bugetului în 2019 cu câteva puncte procentuale, totuși rămân a fi variații mari între sumele alocate și executate. Aceste variații se datorează mai multor factori:

- Deseori procesul bugetar și de formare a bugetului este realizat de direcția finanțe fără implicarea specialistului responsabil de domeniul de tineret;
- Procesul de planificare este defectuos și respectiv evaluarea costurilor necesare este una intuitivă fără o evaluare reală a costurilor necesare;
- Domeniul de tineret este deseori printre primele domenii din care se fac economii și reduceri de buget în cazul în care sunt încasări mai mici la buget decât era planificat;
- Deseori lipsa unui specialist responsabil de domeniul de tineret determină nevalorificarea resurselor alocate.

Raioanele cu cele mai slabe rate de executare a bugetului în 2019 sunt Raionul Rezina 0%, Hâncești 18,5%, Drochia 30,71%, Basarabeasca 33.33%, și Cantemir 46,29%. Pe de altă parte Raioanele cu cele mai bune rezultate la capitolul de executare a bugetului sunt Raionul Soroca, Dondușeni, și Căușeni cu 100%, municipiul Bălți 99,78%, Raionul Glodeni 99.16% și Șoldănești cu 97.45%.

Media cheltuielilor făcute de APL de nivel II per tânăr în 2019 a constituit suma de 20,84 lei fiind în descreștere față de anul 2018 (23.9 lei). Doar 10 UTA de nivel II cheltuiesc peste media națională per tânăr.

	Denumirea/ APL de nivel II	Nr. Tineri 2019	Cheltuieli per tânăr 2019, lei	Cheltuieli per tânăr 2018, lei	Diferență cheltuieli 2018/2019, mii lei
	Total	1211378	20.84	23.9	-3650.5
1	Rezina	16247	0.0	0.0	0
2	Basarabeasca	9697	1.03	3.0	-20
3	Căușeni	30638	1.3	1.3	0
4	Dondușeni	12076	1.4	2.6	-13.5
5	Cantemir	22639	1.6	2.4	-17.9
...
30	Mun. Bălți	48926	38.5	23.9	690.9
31	Edineț	23271	44.4	29.2	343.4
32	Criuleni	25130	57.4	48.1	213.4
33	Strășeni	31166	190.9	108.0	2514.7
34	Nisporeni	23410	216.1	628.4	-9878.7

*APL nivel II care au înregistrat cele mai mici și cele mai mari cheltuieli de tineret per tânăr, lei (2018-2019).

Finanțarea sectorului de tineret la nivel local rămâne a fi foarte variată în diferite APL de nivel II. Majoritatea autorităților publice locale la moment cheltuie sub media pe țară per tânăr. Lideri la nivel de țară rămân a fi Raioanele Nisporeni și Strășeni cu 216,1 lei și respectiv 190,9 lei. Totuși în cazul ambelor raioane cheltuielile alocate nu reflectă de fapt scopul acestora or ambele UAT includ costurile de întreținere a unor obiective culturale la activitatea 00394: întreținerea centrelor de tineret. În afara acestor 2 UAT putem menționa ca lideri la capitolul cheltuielilor per tânăr și Raionul Criuleni cu 57,4 lei, Raionul Edineț cu 44,4 lei, și mun. Bălți cu 38,5 lei per tânăr.

La polul opus al clasamentului se află Raionul Cantemir cu 1,6 lei, Raionul Dondușeni cu 1,4 lei, Raionul Căușeni cu 1,3 lei, Raionul Basarabeasca cu 1,03, lei și Raionul Rezina care nu a alocat deloc resurse pentru activitățile de tineret.

Datele prevăzute în tabelul de mai sus demonstrează o repartitie neuniformă a cheltuielilor pentru activitățile de tineret per APL de nivel doi. Diferențele mari între localități au mai multe explicații:

- Lipsa acurateței la înregistrarea cheltuielilor pe domeniul de tineret creează pentru câteva raioane falsa impresie ar unei finanțări mai mari a domeniului;
- Unele APL nu au un specialist de tineret care ar desfășura și planifica activități pentru tineri;
- UAT de nivel II care nu au centre de tineret tind să aibă o finanțare mult mai slabă a sectorului.

Finanțarea domeniului de tineret la nivel de APL II rămâne a fi foarte diferită în profil teritorial iar discrepanțele tind să crească.

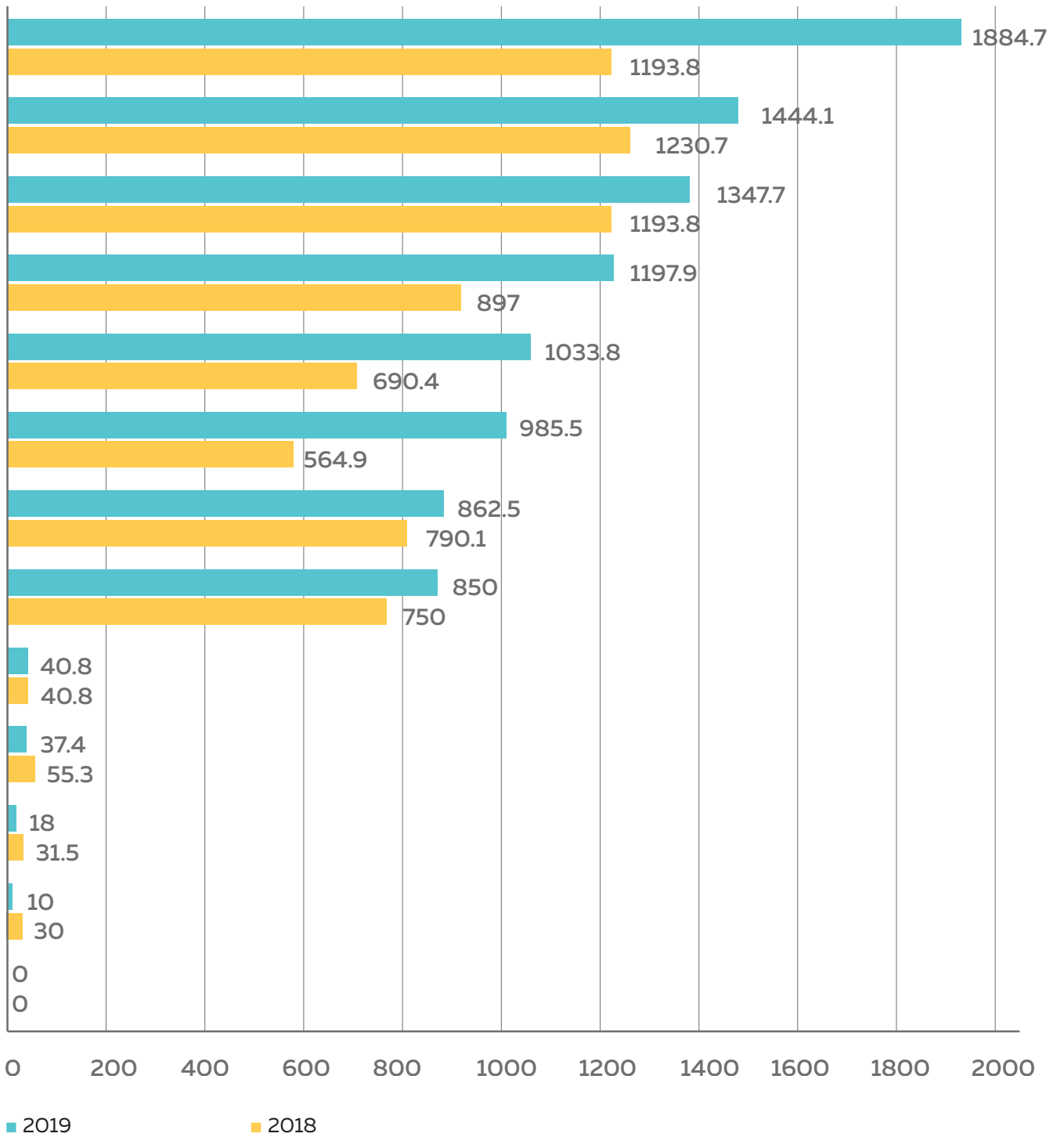
	Denumirea/ APL de nivel II	2019 Exec. mii lei	Executat 2018, mii lei	Diferență cheltuieli 2018/2019, mii lei
	Total	25243.2	28893.7	-3650.5
1	Rezina	0.0	0.0	0
2	Basarabeasca	10.0	30.0	-20
3	Dondușeni	18.0	31.5	-13.5
4	Cantemir	37.4	55.3	-17.9
5	Căușeni	40.8	40.8	0
...
26	Soroca	850.0	750.0	100
27	Orhei	862.5	790.1	72.4
28	Sîngerei	985.5	564.9	420.6
29	Edineț	1033.8	690.4	343.4
30	UTA Găgăuzia	1197.9	897.0	300.9
31	Mun. Chișinău	1347.7	1193.8	153.9
32	Criuleni	1444.1	1230.7	213.4
33	Mun. Bălți	1884.7	1193.8	690.9
34	Nisporeni	5061.0	14939.7	-9878.7
35	Strășeni	5949.6	3434.9	2514.7

*APL nivel II care au înregistrat cele mai mici și cele mai mari cheltuieli pe domeniul de tineret, mii lei (2019).

10 APL de nivel II cumulativ constituie 82% din bugetul total alocat de APL de nivel pentru activități de tineret constituind suma de 20.616.800 lei. Dacă analizăm tendințele observăm că raioanele care finanțează cel mai slab activitățile de tineret au și tendința de scădere a sumelor alocate în raport cu anul 2018. În același timp raioanele care asigură o finanțare semnificativă a sectorului de tineret au tendința de a spori aceste alocări de la an la an.

Tendința generală la nivel de țară este creșterea bugetului alocat pentru activități de tineret. Scăderea cifrei generale se datorează în special scăderii din 2 raioane:

- Raionul Nisporeni 9.878.700 lei (scădere);
- Raionul Briceni 225.700 lei (scădere).

Doar 7 UAT de nivel II au înregistrat o descreștere a bugetului alocat pentru activități de tineret, 2 nu au înregistrat schimbări, în timp ce 26 APL de nivel II au crescut bugetele pentru activitățile de tineret. Printre UAT de nivel II cu cele mai maro creșteri de buget pot fi menționate Raionul Strășeni 2.524.700, municipiul Bălți 690.900 lei, Raionul Sângerei 420.600 lei, Raionul Edineț 343.400 lei, UTA Găgăuzia 300.900 lei, Raionul Ocnîța 248.300 lei, Raionul Criuleni 213.400 lei și Cahul 205.100 lei.

	Denumirea/ APL de nivel II	2019 Exec. mii lei	Executat 2018, mii lei	Diferență cheltuieli 2018/2019, mii lei
	Total	25243.2	28893.7	-3650.5
1	Nisporeni	5061.0	14939.7	-9878.7
2	Briceni	222.3	448.0	-225.7
3	Basarabeasca	10.0	30.0	-20
4	Cantemir	37.4	55.3	-17.9
5	Dondușeni	18.0	31.5	-13.5
6	Călărași	44.5	50.0	-5.5
7	Telenești	405.1	409.2	-4.1
8	Căușeni	40.8	40.8	0
9	Rezina	0.0	0.0	0
...
28	Cahul	425.1	220.0	205.1
29	Criuleni	1444.1	1230.7	213.4
30	Ocnîța	334.3	86.0	248.3
31	UTA Găgăuzia	1197.9	897.0	300.9
32	Edineț	1033.8	690.4	343.4
33	Sîngerei	985.5	564.9	420.6
34	Mun. Bălți	1884.7	1193.8	690.9
35	Strășeni	5949,6	3434.9	2514.7

*APL nivel II care au înregistrat cea mai mare creștere sau descreștere a bugetului de tineret 2018-2019, mii lei.

3. Impactul activităților de advocacy a organizațiilor de tineret asupra bugetului destinat tinerilor

Analiza impactului activităților de advocacy a Consiliului Național al Tineretului din Moldova, inclusiv asupra bugetului APL de nivel II a fost realizat pentru regiunile proiectului în care CNTM a avut activități în perioada 2018-2019. Presupunerea de cercetare este că intervențiile CNTM la nivel local au asigurat creșterea calității lucrului de tineret la nivel local dar și sporirea sumelor alocate pe domeniul de tineret în aceste regiuni. Regiunile care au fost supuse analizei sunt Raionul Ocnița, Raionul Edineț, Raionul Fălești, Raionul Nisporeni și Raionul Anenii Noi. În ciuda faptului că în toate regiunile menționate (cu excepția Raionului Nisporeni, observăm o creștere semnificativă a bugetelor alocate pentru sectorul de tineret este dificilă atribuirea acestei schimbări anume acțiunilor realizate de către echipa CNTM. În tabelul de mai jos sunt prezentate evoluția bugetului local în regiunile proiectului în anii 2018-2019.

	Denumirea/ APL de nivel II	Executat 2019, mii lei	% executat	Nr. tineri	Cheltuieli per tânăr 2019, lei	Cheltuieli per tânăr 2018, lei	Executat 2018, mii lei	Diferență cheltuieli 2018/ 2019, mii lei
	Total	25243.2	82.39	1211378	20.84	23.9	28893.7	-3650.5
1	Anenii Noi	337.3	76.16	27344	12.3	8.4	235.0	102.3
2	Edineț	1033.8	85.06	23271	44.4	29.2	690.4	343.4
3	Fălești	247.5	55.52	28950	8.5	3.7	109.9	137.6
4	Nisporeni	5061.0	96.11	23410	216.1	628.4	14939.7	-9878.7
5	Ocnița	334.3	88.93	14832	22.5	5.7	86.0	248.3

*Evoluția bugetului în regiunile de proiect CNTM, 2018-2019, mii lei.

Pentru evaluarea impactului activităților de advocacy au fost realizate câteva acțiuni:

- Evaluarea evoluției și tendințelor bugetului local de tineret în regiunile proiectului;
- Identificarea gradului de atribuire a măsurilor și intervențiilor de advocacy și a schimbărilor la nivel de APL;
- Evaluarea calității planurilor de tineret locale și tendințe de îmbunătățire a procesului de planificare;
- Evaluarea calității activităților de tineret realizate la nivel local prin interviuri cu beneficiarii și specialiștii de tineret implicați;
- Percepția tinerilor în procesul de planificare și instrumentele de implicare a acestora.

În urma analizei datelor și interviurilor avute putem spune că activitățile de advocacy nu au avut un impact direct asupra sumelor alocate pentru activitățile de tineret la nivel local sau asupra calității procesului de planificare a acestora. Acest lucru fiind mai mult influențat de factori precum semnarea unui acord de participare a CR la Programul de Dezvoltare Centrelor de Tineret lansat de MECC. Cu toate acestea, se observă o îmbunătățire a gradului de înțelegere a rolului pe care îl au tinerii în procesul bugetar. De asemenea, a avut loc consolidarea rolului activ al tinerilor în procesul de planificare și implementare a activităților de tineret. Activitățile desfășurate au reușit să prezinte tinerii în calitate de actori activi în realizarea proiectelor comunitare și pentru tineri. Acest lucru a permis într-o anumită măsură schimbarea paradigmei în care tinerii sunt percepuți doar ca beneficiari pasivi al activităților de tineret în favoarea percepției tinerilor drept elemente de acțiune și mobilizare comunitară pentru soluționare anumitor probleme locale.

Activitățile realizate de către CNTM și partenerii locali au determinat următoarele schimbări calitative:

- Consolidarea rolului de agenți ai schimbării a tinerilor în defavoarea rolului de beneficiari pasivi de servicii și programe de tineret;
- Creșterea calității procesului de planificare prin crearea unui mediu participativ în acesta;
- Consolidarea unui sector de tineret local și consolidarea pozițiilor de dialog cu factorii politici la nivel local;
- Îmbunătățirea gradului de înțelegere a necesităților tinerilor la nivel local prin realizarea unor activități de colectare de date la nivel local, în parteneriat cu APL și ONG locale;
- Consolidarea încrederii între tineri, APL și ONG de tineret la nivel local prin realizarea de intervenții comune.

Principalele bariere care au limitat impactul activităților locale în regiunile proiectului au fost următoarele:

- Grad slab de dezvoltare instituțională a organizațiilor de tineret locale și a structurilor locale de reprezentare a tinerilor;
- Fluctuație mare de personal la nivel local;
- Lipsa datelor statistice locale cu privire la situația tinerilor. Deseori APL se bazează pe experiența procesului de planificare anterior și sondajele realizate de tineri;
- Procesul de planificare bazat pe evenimente și nu pe indicatori de impact;
- Lipsa de viziune pe termen mediu și lung a APL cu privire la dezvoltarea sectorului de tineret.

CONCLUZII ȘI RECOMANDĂRI

În urma evaluării bugetelor publice locale pentru anul 2019 a APL de nivel II și a documentelor de planificare și raportare a funcționarilor responsabili de tineret la nivel local putem formula următoarele concluzii:

- APL la nivel raional și municipal continuă să aibă o planificare defectuoasă, lipsesc instrumentele de management bazat pe rezultate, ceea ce afectează calitatea intervențiilor în domeniul de tineret, iar evaluarea eficienței și eficacității intervențiilor fiind dificilă sau imposibilă. Planurile de tineret rămân de cele mai multe ori a fi o serie de activități neomogene, fără indicatori clari de rezultat și cu un buget stabilit în mod intuitiv.
- Suma bugetelor alocate pentru tineret la nivel de APL de nivel II a scăzut în anul 2019 comparativ cu anul 2018. Cu toate acestea observăm o creștere continuă a acestor sume în ultimii ani, iar scăderea din 2019, se datorează în special reducerii cheltuielilor în mod semnificativ în Raionul Nisporeni ca urmare al excluderii din liniile de cheltuieli al costurilor cu privire la reparații capitale și de îmbunătățire a infrastructurii. Majoritatea APL de nivel II au avut în anul 2019 creșteri al cheltuielilor destinate domeniului de tineret. Reforma cu privire la finanțele publice locale din 2015 a creat un risc pentru finanțarea sectorului de tineret la nivel local. Cu toate acestea, având în vedere tendințele din ultimii ani, se observă o revenire la sumele de până în anul 2015, în mare parte din contul câtorva APL-uri „campioni” de nivel II;
- În anul 2019 rata de executare a bugetului s-a îmbunătățit depășind 83%, totuși deseori planificarea inițială și rectificările ulterioare diferă semnificativ, discrepanță determinată de ajustările operate pe perioada de executare. Cu toate că avem o îmbunătățire a disciplinei bugetare observăm discrepanțe la acest capitol foarte mari între diferite UAT;
- Finanțarea activităților de tineret este foarte neuniformă de la o regiune la altă, inclusiv observăm diferențe mari nu doar la capitolul sumei alocate dar și a sumelor alocate raportate la numărul tinerilor din UAT. Finanțarea per tânăr variază de la zero lei alocați la câteva sute per tânăr.
- Alocarea bugetelor pentru activități de tineret sunt deseori dependente de factori precum: profesionalitatea și/sau existența specialistului de tineret, prezența CLT, al AO de tineret sau alți actori locali care promovează necesitatea alocărilor de resurse pentru aceste activități.
- Funcționarii locali nu au o înțelegere clară a conținutului și naturii activităților de tineret, deseori funcția de funcționar public responsabil de politici de tineret este vacantă din cauza remunerării mici și a condițiilor de muncă modeste. Deseori funcționarii menționează lipsa unui suport politic local pentru dezvoltarea și consolidarea sectorului de tineret și a serviciilor locale de tineret.
- Principalii factori care rămân a fi cei mai activi în impulsivitatea sistemică a creșterii și dezvoltării sectorului de tineret la nivel local au fost programele dezvoltate de MECC. Totuși la capitolul consolidării rolului tinerilor în procesul de planificare, implementare și evaluare a politicilor publice locale și bugetelor locale un rol mare este jucat de către AO de tineret și structurile locale de reprezentare a tinerilor.
- Lipsa unei entități naționale responsabile de implementarea programelor de tineret și susținerea metodologică a actorilor principali de la nivel național și local determină anumite insuccese și un progres lent. Cu toate că la 12 august 2020 a fost aprobat Regulamentul de constituire a Agenției Naționale de Dezvoltare a Programelor de Tineret și Lucrului de Tineret, structura rămâne a fi nefuncțională.

Cu scopul impulsivității dezvoltării sectorului de tineret la nivel local se recomandă următoarele măsuri și propuneri pentru actorii cheie de pe sector:

Administrațiile Publice Locale de nivel II

- Implementarea managementului bazat pe rezultate în APL, atât în domeniul de tineret dar și în alte domenii. Stabilirea unor indicatori de rezultat pe termen mediu și lung ar permite îmbunătățirea procesului de planificare și omogenizarea intervențiilor;

- Asigurarea participării efective a tinerilor și a structurilor reprezentative ale tinerilor la toate etapele bugetare, atât prin intermediul structurilor de reprezentare, dar și în afara acestora, cu accent pe incluziunea tinerilor din grupuri cu oportunități reduse;
- Dezvoltarea participativă anuală a planurilor de tineret și a bugetului pentru acesta, inclusiv cu includerea tinerilor și structurilor de reprezentare a tinerilor în proces;
- Promovarea transparenței procesului bugetar și a participării comunitare la acesta, inclusiv a tinerilor. Plasarea în mod vizibil și accesibil a tuturor materialelor de planificare și implementare a politicilor publice pe domeniul de tineret;
- Lansarea și dezvoltarea programelor locale de granturi pentru organizațiile de tineret și pentru grupurile de inițiativă care ar susține implicarea activă a tinerilor în dezvoltarea politicilor la nivel local și implementarea acestora;
- Aderarea și implicarea APL la programele naționale dezvoltate de MECC. Prin aceste programe creându-se premise de consolidare a sectorului de tineret la nivel local prin oferire de suport financiar și tehnic suplimentar, dezvoltarea competențelor specialiștilor și liderilor de tineret locali, precum și schimbul de experiență.

Autoritățile Publice Centrale (MECC și ANDPAT)

- Crearea unui mecanism de evidență a resurselor alocate pentru activități de tineret în domeniile sectoriale ale APL și APC. Aceste instrumente ar permite evaluarea impactului și resurselor alocate în profil sectorial asupra tinerilor;
- Dezvoltarea și instituționalizarea unor programelor și instrumente pentru creșterea gradului de profesionalizare a specialiștilor de tineret la nivel local și/sau a entităților responsabile de coordonarea politicilor de tineret locale, inclusiv programe de perfecționare continuă a acestora;
- Susținerea prin programe de cofinanțare și suport tehnic dezvoltarea infrastructurii locale de tineret, inclusiv a Centrelor de Tineret, a organizațiilor de tineret, a comisiilor locale de comanagement, în baza unor criterii de competiție și concurs.
- Capacitarea structurilor reprezentative ale tinerilor în domeniul finanțelor publice și susținerea programelor educaționale destinate participării tinerilor în procesul bugetar și a bunei guvernări;
- Suport în dezvoltarea documentelor locale strategice și în implementarea eficientă a acestora. Consolidarea unor structuri intersectoriale de monitorizare a implementării acestora, cu includerea reprezentanților tinerilor și organizațiilor de tineret.

Structurile de reprezentare a tinerilor și organizațiile de tineret

Stabilirea unor priorități de advocacy pe termen mediu și scurt la nivel local și includerea acestora în cadrul unor planuri consolidate de advocacy;

- Stabilirea unor priorități de advocacy pe termen mediu și scurt la nivel local și includerea acestora în cadrul unor planuri consolidate de advocacy;
- Sporirea diversității beneficiarilor și tinerilor implicați în activități cu scopul creșterii gradului de incluziune a acestor structuri;
- Participarea activă în cadrul procesului de elaborare și consultare publică a proiectului de buget, inclusiv implicarea tinerilor;
- Realizarea activităților de monitorizare a activă a planurilor anuale de activități și valorificarea bugetului planificat.

ANEXE

1.	Stabilirea limitelor de cercetare și definitivarea domeniului de evaluare.	<ul style="list-style-type: none"> Se vor stabili limitele cercetării reieșind din disponibilitatea informațiilor capacitatea instituțională la momentul dat. 	Estimarea prealabilă a disponibilității informațiilor	Desk research, Interviu cu echipa proiectului din partea CNTM
2.	Clarificarea cadrului instituțional și de politici actual privind sectorul de tineret.	<ul style="list-style-type: none"> Analiza tuturor produselor de analiza și cercetare conexe; Analiza legislației relevante. În special, analiza Legii cu privire la tineret nr. 215 din 29.07.2016, legea privind administrația publică locală nr. 436 din 28.12.2006, legea privind finanțele publice locale nr. 397 din 16.10.2003, alte acte normative relevante; Analiza Strategiei Naționale de Dezvoltare a Sectorului de Tineret 2014–2020, a planului de acțiuni a strategiei și a rapoartelor de implementare existente; Strategiile locale de dezvoltare a sectorului de tineret, alte rapoarte existente, conexe subiectului prezentei cercetări. 	Evaluarea bugetelor locale 2011–2018 realizate de către Consiliul Național al Tineretului din Moldova, Ghid privind integrarea priorităților tinerilor în politicile publice, Youth Scor Card, Indexul de Tineret 2020, Bariere în participarea tinerilor și copiilor – studiu UNICEF, alte resurse).	Desk research, Interviu
3.	Analiza relațiilor inter-bugetare (central, local) modalități de planificare și evidența a cheltuielilor	<ul style="list-style-type: none"> Analiza mijloacele prin care politicile centrale se implementează la nivel raional. Instrumente și modalități de interconexiune; Planificarea resurselor și modul de evidență a resurselor destinate sectorului de tineret (transferuri, clasificare, alte elemente). 	<p>Legea finanțelor publice nr 181/2014;</p> <p>Legea privind finanțele publice locale nr. 397/2003; Recomandări metodologice privind aplicarea Clasificației programelor pe componenta de tineret;</p> <p>Alte acte normative privind finanțele publice.</p>	Desk research, Interviu
4.	Estimarea volumului resurselor alocate pentru sectorul de tineret în bugetele raionale	<ul style="list-style-type: none"> Volumul cheltuielilor pe sectorul de tineret va fi estimat în baza unui chestionar expediat către toate consiliile raionale și documentele bugetare raionale, cât și prin contactarea directă a acestora. Datele vor fi completate și prin statisticile și cifrele colectate de la Ministerul Finanțelor pe domeniul bugetelor locale. 	<p>Chestionare;</p> <p>Legea bugetului de stat 2019 și anexele relevante și documentele bugetare locale.</p>	<p>Rapoartele privind executarea bugetelor locale;</p> <p>Chestionare;</p> <p>Interviu.</p>
5.	Utilizarea banilor prevăzuți pentru tineret	Evaluarea calitativă a utilizării resurselor. Tipurile de cheltuieli.	Datele colectate de la APL	Chestionar, Consultarea planurilor de acțiuni, devize de cheltuieli APL
6.	Evaluarea impactului activităților de advocacy a CNTM în regiunile proiectului implementat	Analiza tendințelor și evoluția bugetelor locale, evaluarea calității planurilor de tineret locale, evaluarea planurile și prioritățile de advocacy și impactul acestora asupra bugetului local de tineret.	Datele colectate de la APL, informații cu privire la proiectul CNTM	Chestionar, Consultarea planurilor de acțiuni, devize de cheltuieli APL
7.	Formularea concluziilor și recomandărilor	În baza rezultatelor evaluării se vor identifica principalele concluzii, constatări și se vor formula recomandări privind cadrul instituțional și de politici, participare și nivelul de asigurare cu resurse bugetare.	Rezultatele Evaluării	Desk research

	APL nivel II	Aprobat	Precizat	Executat 2019	% executat	Nr. tineri	Cheltuieli per tânăr 2019
1	Primăria municipiului Chișinău	2100	2110	1347.7	63.87	284676	4.73
2	Primăria municipiului Bălți	1250	1888.8	1884.7	99.78	71461	26.37
3	Consiliul Raional Anenii Noi	330	442.9	337.3	76.16	27344	12.34
4	Consiliul Raional Basarabeasca	0	30	10	33.33	9697	1.03
5	Consiliul Raional Briceni	199	300.5	222.3	73.98	24749	8.98
6	Consiliul Raional Cahul	595.2	619	425.1	68.68	43826	9.70
7	Consiliul Raional Cantemir	80.8	80.8	37.4	46.29	22639	1.65
8	Consiliul Raional Călărași	50	50	44.5	89.00	25954	1.71
9	Consiliul Raional Căușeni	40.8	40.8	40.8	100.00	30638	1.33
10	UTA Găgăuză	1247.8	1313.5	1197.9	91.20	54195	22.10
11	Consiliul Raional Cimișlia	86.3	117.3	88.6	75.53	21403	4.14
12	Consiliul Raional Criuleni	2120.1	2440.6	1444.1	59.17	25130	57.47
13	Consiliul Raional Dondușeni	25	18	18	100.00	12076	1.49
14	Consiliul Raional Drochia	140	140	43	30.71	24643	1.74
15	Consiliul Raional Dubăsari (Cocieri)	902.6	477	273.8	57.40	11353	24.12
16	Consiliul Raional Edineț	902.6	1215.4	1033.8	85.06	23271	44.42
17	Consiliul Raional Fălești	445.8	445.8	247.5	55.52	28950	8.55
18	Consiliul Raional Florești	338.3	315	280.3	88.98	26813	10.45
19	Consiliul Raional Glodeni	116.7	83.8	83.1	99.16	18207	4.56
20	Consiliul Raional Hâncești	600	600	111	18.50	43149	2.57
21	Consiliul Raional Ialoveni	400	424	411.5	97.05	35812	11.49
22	Consiliul Raional Leova	122.2	195.6	168.4	86.09	18018	9.35
23	Consiliul Raional Nisporeni	5085	5265.8	5061	96.11	23410	216.19
24	Consiliul Raional Ocnița	109	375.9	334.3	88.93	14832	22.54
25	Consiliul Raional Orhei	964.1	964.1	862.5	89.46	41713	20.68
26	Consiliul Raional Rezina	100	24	0	0.00	16247	0.00
27	Consiliul Raional Râșcani	416.2	456.7	420.2	92.01	20128	20.88
28	Consiliul Raional Sîngerei	1013.8	1119.6	985.5	88.02	31073	31.72
29	Consiliul Raional Soroca	750	850	850	100.00	32658	26.03
30	Consiliul Raional Strășeni	4555.1	6840.5	5949.6	86.98	31166	190.90
31	Consiliul Raional Șoldănești	50	55	53.6	97.45	13228	4.05
32	Consiliul Raional Ștefan Vodă	150	150	85.2	56.80	23846	3.57
33	Consiliul Raional Taraclia	60	72	53.4	74.17	13815	3.87
34	Consiliul Raional Telenesti	35	506.5	405.1	79.98	25404	15.95
35	Consiliul Raional Ungheni	538.7	608.7	431.9	70.95	39854	10.84
	Total	25920.1	30637.6	25243.1	82.39	1211378	20.84

	Denumirea/ APL de nivel II	2019			% executat	Nr. tineri	Cheltuieli per tânăr 2019, lei	Cheltuieli per tânăr 2018, lei	Executat 2018, mii lei	Diferență cheltuieli 2018/2019, mii lei
		Aprob. mii lei	Prec. mii lei	Exec. mii lei						
	Total	25920.1	30637.5	25243.2	82.39	1211378	20.84	23.9	28893.7	-3650.5
1.	Mun. Chișinău	2100.0	2110.0	1347.7	63.87	284676	4.7	4.1	1193.8	153.9
2.	Mun. Bălți	1250.0	1888.8	1884.7	99.78	48926	38.5	23.9	1193.8	690.9
3.	Anenii Noi	330.0	442.9	337.3	76.16	27344	12.3	8.4	235.0	102.3
4.	Basarabasca	0.0	30.0	10.0	33.33	9697	1.03	3.0	30.0	-20
5.	Briceni	199.0	300.5	222.3	73.98	21768	10.2	20.3	448.0	-225.7
6.	Cahul	595.2	619.0	425.1	68.68	43826	9.6	4.9	220.0	205.1
7.	Cantemir	80.8	80.8	37.4	46.29	22639	1.6	2.4	55.3	-17.9
8.	Călărași	50.0	50.0	44.5	89	25954	1.7	1.9	50.0	-5.5
9.	Căușeni	40.8	40.8	40.8	100	30638	1.3	1.3	40.8	0
10.	UTA Găgăuzia	1247.8	1313.5	1197.9	91.20	54195	22.1	16.2	897.0	300.9
11.	Cimișlia	86.3	117.3	88.6	75.53	21403	4.1	0.0	0.0	88.6
12.	Criuleni	2120.1	2440.6	1444.1	59.17	25130	57.4	48.1	1230.7	213.4
13.	Dondușeni	25.0	18.0	18.0	100	12076	1.4	2.6	31.5	-13.5
14.	Drochia	140.0	140.0	43.0	30.71	24643	1.7	0.9	23.7	19.3
15.	Dubăsari (Cocieri)	902.6	477.0	273.8	57.4	11353	24.1	11.1	130.6	143.2
16.	Edineț	902.6	1215.4	1033.8	85.06	23271	44.4	29.2	690.4	343.4
17.	Fălești	445.8	445.8	247.5	55.52	28950	8.5	3.7	109.9	137.6
18.	Florești	338.3	315.0	280.3	88.98	26813	10.4	5.1	137.6	142.7
19.	Glodeni	116.7	83.8	83.1	99.16	18207	4.5	0.0	0.0	83.1
20.	Hîncești	600.0	600.0	111.0	18,5	43149	2.5	1.9	85.0	26
21.	Ialoveni	400.0	424.0	411.5	97.05	35812	11.4	9.4	344.9	66.6
22.	Leova	122.2	195.6	168.4	86.09	18018	9.3	3.2	58.5	109.9
23.	Nisporeni	5085.0	5265.8	5061.0	96.11	23410	216.1	628.4	14939.7	-9878.7
24.	Ocnîța	109.0	375.9	334.3	88.93	14832	22.5	5.7	86.0	248.3
25.	Orhei	964.1	964.1	862.5	89.46	41713	20.6	18.6	790.1	72.4
26.	Rezina	100.0	24.0	0.0	0	16247	0.0	0.0	0.0	0
27.	Rîșcani	416.2	456.7	420.2	92.01	20128	20.8	16.2	332.1	88.1
28.	Sîngerei	1013.8	1119.6	985.5	88.02	31073	31.7	17.9	564.9	420.6
29.	Soroca	750.0	850.0	850.0	100	32658	26.02	22.6	750.0	100
30.	Strășeni	4555.1	6840.5	5949,6	86.98	31166	190.9	108.0	3434.9	2514.7
31.	Șoldănești	50.0	55.0	53.6	97.45	13228	4.05	0.7	10.0	43.6
32.	Ștefan Vodă	150.0	150.0	85.2	56.8	23846	3.5	2.1	50.0	35.2
33.	Taraclia	60.0	72.0	53.4	74.17	13815	3.8	2.8	40.0	13.4
34.	Telenești	35.0	506.5	405.1	79.98	25404	15.9	15.8	409.2	-4.1
35.	Ungheni	538.7	608.7	431.9	70.95	39854	10.8	6.9	280.3	151.6

Anexa nr. 3: Bugetele APL nivel II. Finanțarea domeniului de tineret raportat la numărul de tineri, mii lei.

